

orange™

Fundacja

Sieciaki.pl

– poznaj bezpieczny internet

wydrukuj
i zabierz na lekcję

Scenariusz zajęć edukacyjnych

dla uczniów klas 4–6 szkoły podstawowej,
na temat bezpieczeństwa w sieci.

Wstęp

Prowadzący zajęcia powinien znać portal Sieciaki.pl, umieć przedstawić jego bohaterów i znać fabułę projektu. Powinien również przed zajęciami dobrze poznać magazyn Sieciaki.pl oraz aktywności, które zostały w nim zaproponowane.

Ważne, aby prowadzący przed rozpoczęciem lekcji miał salę przygotowaną do pracy w 5 grupach: stoły odpowiednio ustawione, na każdym stole 2 kartki z flipchartu (jedna na zapas) i kartka z numerem grupy. Już przy wejściu na lekcję każdy uczeń losuje złożoną karteczkę z numerem grupy (mogą to być także ponumerowane patyczki itp.) i siada w swojej grupie.

Charakterystyka zajęć

Cele zajęć:

- zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z internetu,
- poznanie sposobów reagowania na niebezpieczeństwa internetowe,
- doskonalenie umiejętności poszukiwania rozwiązań w przypadku zetknięcia się z zagrożeniem w sieci,
- zapoznanie uczniów z projektem Sieciaki.pl.

Czas trwania

1 h dydaktyczna (45 minut).

Odbiorcy

Dzieci w klasach 4–6 szkoły podstawowej.

Miejsce

Sala szkolna, świetlica, biblioteka.

Materiały

Magazyn „Sieciaki.pl – poznaj bezpieczny internet” (liczba odpowiadająca liczbie uczestników zajęć), kolorowe markery, kredki, kartki flipchartowe.

Osoby prowadzące

Wolontariusze, którzy mają podstawową wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu, unikania zagrożeń online oraz orientują się w najnowszych trendach internetowych wśród dzieci.

Przed przystąpieniem do realizacji zajęć warto uzupełnić lub poszerzyć wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu oraz unikania zagrożeń online wykorzystując np. „Bezpiecznie Tu i Tam. Kurs internetowy dla rodziców” – fundacja.orange.pl/kurs oraz „Bezpieczeństwo online. Kurs dla profesjonalistów” – edukacja.fdds.pl.

Metody pracy

Dyskusja, ćwiczenia indywidualne, praca w podgrupach, prezentacja na forum grupy.

Scenariusz zajęć

Po zakończeniu zajęć dziecko:

- wymienia zasady bezpieczeństwa w internecie,
- wyjaśnia znaczenie każdej zasady,
- reaguje zgodnie z poznanymi zasadami w przypadku zetknięcia się z zagrożeniem w sieci.

Wprowadzenie (ok. 2 minuty)

Prowadzący pyta uczniów o to, jakie znają zasady, które pomagają ludziom bezpiecznie funkcjonować w otaczającym świecie. W razie problemów podaje przykład jako pierwszy, np. kierowcy i rowerzyści poruszający się po drogach powinni znać dobrze przepisy ruchu drogowego. Po wysłuchaniu kilku wypowiedzi prowadzący mówi:

Przytoczone przez Was przykłady wskazują, że w otaczającym nas świecie bardzo często spotykamy się z zasadami postępowania w różnych sytuacjach. Zasady te wprowadzono z ważnych powodów.

Po co ludziom takie zasady? Co by się stało, gdyby ich nie było?

Wskazówka dla prowadzącego: ważne, aby w podsumowaniu wypowiedzi uczniów zwrócić uwagę na to, że nauczanie się i przestrzeganie różnych zasad pomaga nam łatwiej i bezpieczniej żyć w otaczającym świecie.

Następnie prowadzący zauważa, że takim światem, w którym chcielibyśmy czuć się bezpiecznie jest też internet.

Ćwiczenie nr 1.

W jakim celu korzystamy z internetu? (ok. 4 minuty)

Prowadzący prosi uczniów o podzielenie się informacjami, w jaki sposób korzystają z internetu, do czego internet najbardziej się przydaje, co im najbardziej podoba się w internecie. Odpowiedzi uczniów zapisuje na tablicy.

Internet przydaje się do:

- nauki,
- zdobywania informacji,
- rozwijania zainteresowań,
- rozrywki (granie, słuchanie muzyki itp.),
- poznawania nowych ludzi,
- komunikowania się,
- zakupów,
- tworzenia.

Podsumowanie wypowiedzi uczniów:

Internet ma wiele dobrych stron i pozytywnych zastosowań, ale można w nim zetknąć się z różnymi zagrożeniami. Podajcie proszę, kilka przykładów zagrożeń, z jakimi można się zetknąć, kiedy wykorzystujemy internet w opisanych na tablicy celach.

Wskazówka dla prowadzącego: warto ukierunkować rozmowę tak, aby uczniowie zwrócili uwagę na następujące zagrożenia: oszustwa i kradzieże, wirusy, spam, kradzież danych, kontakty z niebezpiecznymi nieznajomymi, kontakt z przemocą w sieci oraz z niebezpiecznymi treściami, uzależnienie od internetu.

Po wysłuchaniu wypowiedzi uczniów prowadzący podaje cele lekcji:

Na początku lekcji mówiliśmy o tym, że aby czuć się bezpiecznie w otaczającym świecie ludzie tworzą zasady. Jeśli wszyscy przestrzegają tych zasad, możemy czuć się spokojni i cieszyć się różnymi aktywnościami.

W internecie także obowiązują pewne zasady. Na dzisiejszych zajęciach dowiedziecie się, jakich zasad należy przestrzegać, aby bezpiecznie korzystać z internetu i co zrobić, gdy w internecie coś nas zaniepokoi.

Ćwiczenie nr 2. Kim są Sieciaki i Sieciuchy? (ok. 4 minuty)

Prowadzący rozdaje uczniom magazyn sieciakowy i wyjaśnia co stanowi jego zawartość (15 misji oraz komiksy na temat zasad bezpieczeństwa w internecie). Mówi też, że magazyn powstał po to, aby pokazać dzieciom, jak ochronić się przed zagrożeniami w sieci i móc bezpiecznie wykorzystywać internet do dobrych celów.

Prowadzący prosi uczniów, aby otworzyli magazyny na stronach 2–3 i zobaczyli, kim są bohaterowie gazety. Przy okazji pyta, czy dzieci miały już gdzieś okazję poznać Sieciaki lub Sieciuchy (istnieje prawdopodobieństwo, że dzieci korzystały już z portalu Sieciaki.pl lub uczestniczyły w piknikach sieciakowych). Następnie, wykorzystując informacje ze stron 2–5, prowadzący opowiada, kim są bohaterowie magazynu i jaki jest cel działania Sieciaków.

Przykładowa wypowiedź prowadzącego:

Sieciaki to wspaniała drużyna, którą dowodzi Sztuczna Inteligencja, a pomaga jej dzielny robot NetRobi. Oprócz nich drużynę Sieciaków tworzą dzieci, które potrafią bezpiecznie korzystać z sieci. Są to:

Ajpi – jej pasją jest sport. Umie bezbłędnie ustalić numer IP każdego urządzenia w sieci.

Netka – w wolnym czasie najchętniej czyta książki. Netka potrafi najszybciej znaleźć każdą informację w sieci.

Kompel – specjalista od zabezpieczeń przed wirusami. Potrafi zabezpieczyć nasze urządzenia przed atakiem złych Sieciuchów.

Spociak – jego zajawką jest jazda na deskorolce. Sztuczna Inteligencja dała mu moc blokowania dostępu do sieci każdemu użytkownikowi.

Sieciaki są bohaterami serwisu Sieciaki.pl, w którym znaleźć możecie gry, konkursy, filmy, piosenki i kreskówki o bezpiecznym korzystaniu z sieci. Najważniejszym elementem serwisu jest kurs e-learning, dzięki któremu możecie dołączyć do drużyny Sieciaków.

Wskazówka dla prowadzącego: jeśli w klasie znajdują się dzieci, które znają już bohaterów magazynu, warto ich poprosić, aby pomogli w przedstawieniu tych bohaterów pozostałym uczniom.

Ważne, aby bohaterów portalu Sieciaki przedstawić tak, by jak najszybciej przejść do głównego celu lekcji – poznania zasad bezpiecznego korzystania z internetu.

Ćwiczenie nr 3. Praca w grupach (ok. 30 minut)

Prowadzący wyjaśnia, co będzie zadaniem uczniów na tej lekcji.

Zadaniem każdej grupy jest zapoznanie się z zasadą swojej grupy oraz z informacjami w magazynie, które ją ukazują, a następnie zilustrowanie tej zasady i opowiedzenie pozostałym grupom o sposobach radzenia sobie w sytuacji, gdy spotkamy się z danym zagrożeniem w sieci.

Prowadzący mówi: *Otwórzcie magazyny sieciakowe na stronie 6. Znajdziecie tu 5 najważniejszych zasad bezpieczeństwa w internecie. Zostały one ponumerowane od 1 do 5, tak jak numery Waszych grup. Każda grupa zajmie się zasadą przyporządkowaną do jej numeru. Waszym zadaniem będzie namalowanie plakatu, który zachęci innych do stosowania tej zasady oraz opowiedzenie pozostałym grupom, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie danej zasady oraz w jaki sposób można zapobiec tym zagrożeniom.*

Prowadzący rozdaje każdej grupie „Instrukcję do zadania” (załącznik nr 1) i objaśnia głośno polecenia znajdujące się w instrukcji. Prosi także uczniów, aby na kartkę flipchartową przepisali zasadę, którą będą prezentować.

Należy pamiętać, że grupy mają 15 minut na przygotowanie plakatu, a na prezentację efektów pracy – po 3 minuty (obowiązuje ścisła dyscyplina czasowa).

Po prezentacji dzieci podpisują sieciakowe zasady bezpieczeństwa (strona 6).

Wskazówka dla prowadzącego: bardzo ważne, aby prowadzący na początku pracy w grupach podszedł do każdej grupy i sprawdził, czy na plakacie znajduje się przepisana zasada i czy polecenie jest zrozumiałe, a w razie potrzeby pomógł w opracowaniu koncepcji plakatu.

Prezentacja efektów pracy grup – reprezentant/reprezentanci każdej grupy wychodzą na środek sali i pokazują pozostałym uczniom swój plakat, opowiadając o zasadzie, którą poznali i o tym, przed jakimi zagrożeniami w internecie pomoże uczniów uchronić.

Podsumowanie (5 minut)

1. W podsumowaniu prowadzący nawiązuje do początku lekcji, wskazując, że aby móc dobrze korzystać z internetu i cieszyć się jego możliwościami, trzeba znać zasady bezpiecznego korzystania z internetu – tutaj, odwołując się do plakatów, przypomina wszystkie zasady. Ci, którzy stosują podstawowe zasady bezpieczeństwa, są dobrze przygotowani i wiedzą jak reagować w sytuacji zagrożenia.

Wskazówka dla prowadzącego: w tym miejscu warto także docenić pracę oraz pomysłowość uczniów i zachęcić ich do przygotowania wystawy plakatów, które powstały w trakcie zajęć.

2. Praca domowa:

- a) Wypełnijcie pozostałe misje znajdujące się w magazynie Sieciaki.pl.
- b) Porozmawiajcie z rodzicami/opiekunami o sieciakowych zasadach i podpiszcie wspólnie umowę internetową, która znajduje się na stronie 27.

Załącznik nr 1

Instrukcja do zadania

Grupa 1

Zasada 1 „Chroń swoją prywatność!”, str. 8–9.

1. Przeczytajcie informację o zasadzie 1 „Chroń swoją prywatność w sieci” (str. 6), a następnie namalujcie plakat, który zachęci innych do przestrzegania zasady. Pomogą Wam w tym historie znajdujące się na str. 8–9 magazynu.
  2. Zaprezentujcie swój plakat. Podczas prezentacji opiszcie, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie tej zasady i w jaki sposób można im zapobiec.
  3. Pamiętajcie, aby przed rozpoczęciem pracy podzielić się zadaniami – zdecydujcie, kto pilnuje czasu, kto rysuje, kto opowiada o plakacie, a kto o zagrożeniach związanych z nieprzestrzeganiem zasady.
  4. Pamiętajcie, że na przygotowanie plakatu macie 15 minut, a na prezentację efektów pracy grupy – 3 minuty.
-

Grupa 2

Zasada 2 „Mów, jeśli coś jest nie tak!”, str. 12–13.

1. Przeczytajcie informację o zasadzie 2 „Mów, jeśli coś jest nie tak!” (str. 6), a następnie namalujcie plakat, który zachęci innych do przestrzegania zasady. Pomogą Wam w tym historie znajdujące się na str. 12–13 magazynu.
  2. Zaprezentujcie swój plakat. Podczas prezentacji opiszcie, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie tej zasady i w jaki sposób można im zapobiec.
  3. Pamiętajcie, aby przed rozpoczęciem pracy podzielić się zadaniami – zdecydujcie, kto pilnuje czasu, kto rysuje, kto opowiada o plakacie, a kto o zagrożeniach związanych z nieprzestrzeganiem zasady.
  4. Pamiętajcie, że na przygotowanie plakatu macie 15 minut, a na prezentację efektów pracy grupy – 3 minuty.
-

Grupa 3

Zasada 3 „Nie ufaj osobom poznanym w sieci!”, str. 16–17.

1. Przeczytajcie informację o zasadzie 3 „Nie ufaj osobom poznanym w sieci!” (str. 6), a następnie namalujcie plakat, który zachęci innych do przestrzegania zasady. Pomogą Wam w tym historie znajdujące się na str. 16–17 magazynu.
2. Zaprezentujcie swój plakat. Podczas prezentacji opiszcie, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie tej zasady i w jaki sposób można im zapobiec.
3. Pamiętajcie, aby przed rozpoczęciem pracy podzielić się zadaniami – zdecydujcie, kto pilnuje czasu, kto rysuje, kto opowiada o plakacie, a kto o zagrożeniach związanych z nieprzestrzeganiem zasady.
4. Pamiętajcie, że na przygotowanie plakatu macie 15 minut, a na prezentację efektów pracy grupy – 3 minuty.

Grupa 4

Zasada 4 „Szanuj innych w sieci”, str. 20–21.

1. Przeczytajcie informację o zasadzie 4 „Szanuj innych w sieci” (str. 6), a następnie namalujcie plakat, który zachęci innych do przestrzegania zasady.
Pomogą Wam w tym historie znajdujące się na str. 20–21 magazynu.
2. Zaprezentujcie swój plakat. Podczas prezentacji opiszcie, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie tej zasady i w jaki sposób można im zapobiec.
3. Pamiętajcie, aby przed rozpoczęciem pracy podzielić się zadaniami – zdecydujcie, kto pilnuje czasu, kto rysuje, kto opowiada o plakacie, a kto o zagrożeniach związanych z nieprzestrzeganiem zasady.
4. Pamiętajcie, że na przygotowanie plakatu macie 15 minut, a na prezentację efektów pracy grupy – 3 minuty.

Grupa 5

Zasada 5 „Korzystaj z umiarem z internetu”, str. 24–25.

1. Przeczytajcie informację o zasadzie 5 „Korzystaj z umiarem z internetu” (str. 6), a następnie namalujcie plakat, który zachęci innych do przestrzegania zasady.
Pomogą Wam w tym historie znajdujące się na str. 24–25 magazynu.
  2. Zaprezentujcie swój plakat. Podczas prezentacji opiszcie, z jakimi zagrożeniami wiąże się nieprzestrzeganie tej zasady i w jaki sposób można im zapobiec.
  3. Pamiętajcie, aby przed rozpoczęciem pracy podzielić się zadaniami – zdecydujcie, kto pilnuje czasu, kto rysuje, kto opowiada o plakacie, a kto o zagrożeniach związanych z nieprzestrzeganiem zasady.
  4. Pamiętajcie, że na przygotowanie plakatu macie 15 minut, a na prezentację efektów pracy grupy – 3 minuty.
-